

Fideszes funkcionáriusok és párttagok

„Ahol csak érdekesség, izgalom és népszerűség számít, munka, stratégia, tervlatok senkit nem érdekelnek” – e Lengyel Lászlótól származó gondolatok jutottak eszembe, amikor elolvastam Tóth Gy. László írását (*Kommunista funkcionáriusok és párttagok*, március 22.). A miniszterelnöki kabinet kulturális (!) titkárságának vezetője, 12 évvel a rendszerváltás után is, csak azzal foglalkozik, hogy a ma fideszes volt rendőrkapitány és a volt népfrontalelnök a rendszerváltás előtt „becsületes civil volt”, viszont a ma MSZP-s volt rendőrkapitány vagy volt népfrontalelnök csak „fizetett kommunista funkcionáriusnak” minősíthető.

Úgy vélem, hogy egy kulturális titkárságvezetőnek ma arról kellene írnia, hogy miért csökken az emberek hozzájárulási esélye a kultúrához, miért kezd újra rátelepedni a politika a kultúrára.

Biztosan előfordul a baloldalon is a kommunizálás, én nem tapasztaltam. Valószínűleg van „acsarkodó szenevedély” is, ám ez nem a baloldali politika lényege. Mi nem hisszük, hogy politikai vetélytársaink mindegyike maga a gonosz. De a ma hatalmon lévők igenis hasonlítanak a bolsevikokhoz. A hatalom megszerzése után ők is a hatalom megtartását állították politizálásuk középpontjába a társadalmi kérdések helyett.

Rendszerváltás előtti pártom egy részét sokszor megbotránkoztattam az ellenzéki rendezvényeken való részvétellemmel. Így azt is láttam, hogy a létszám csak a már veszélytelen időszakban növekedett rohamosan. Mi elismerjük, hogy hibáztunk is életünkben. Előbb olvastuk Marx műveit, mint – mondjuk Bibó Istvánét. De mi mindkettőt olvastuk, és nemcsak tanultunk róla. A mi életünk lakóhelyünkön is nyitott könyv. Csak remélni merjük, hogy a kilencvenes évek elején sem tapasztalt, ma már helyben is gyakorolt rágalmazások ellen konkrét cselekedeteink megfelelő pajzsot nyújtanak. „A széthúzás, a bizalmatlanság és a békétlenség nemcsak az egészséges közélet kialakulását gátolja, hanem az egészséges, demokratikus politikai életét is. (...) igen sajnálatos, hogy több év elteltével sem sikerült közmegegyezésre jutni számos alapvető kérdésben, és nem jött létre valódi társadalmi összefogás az ország hosszú távú érdekeinek figyelembevételével” – ezt írja 1996-ban a Magyar Püspöki Kar körlevele. Aki csak a múltba néz, az oda is vész. Foglalkozunk az emberek sorsával, versenyzünk az ő problémáikra adott válaszaink minőségével.

Miakich Gábor

Szentendre polgármestere

Valamikor a negyvenes évek elején, Berlinben, a náci párt vezető korifeusainak értekezletén valaki váratlanul felállt: Mein Führer, tudnia kell, hogy Herr Göring zsidókat foglalkoztat mint a Luftwaffe kutatási-tervezési vezetőit! Az ingerülten felpattanó Göring válasza: Vegye tudomásul, hogy a Luftwaffénál én döntöm el, hogy ki a zsidó!

Tóth Gy. László cikkének lényege ugyanez: ő, illetve „mi” állapítjuk meg, hogy az egykori MSZMP tagjai közül ki volt „becsületes civil” vagy „sikeres szakember”, és ki volt „a marxizmus-leninizmus szánalmas megszállottja, a század szégyene, a diktatúra fizetett lakója, ideológiai rohamosztagosa”. Tóth Gy. felsorolása szerint egyszerű karrieristának tekinthető Pintér Sándor, Gógl Árpád, Martonyi János (Németh Miklós privatizációs kormánybiztosa), Stumpf István, a Hazafias Népfőnt egykori alelnöke.

A kulturális kabinetvezető felsorolása persze korántsem teljes. Említhette volna még Matolcsy György gazdasági minisztert, és elődjét Chikán Attilát, Járai Zsigmondot, Boros Imrét, Szabadi Béla volt államtitkárt.

Tóth Gy. folyvást ellentmondásokba keveredik, hiszen végül is el kell ismernie, hogy a ma is vezetőként működő személyek egy részének a felelőssége is „valószínűleg nagyobb, mint az egyszerű párttagoké” és „a pártba való belépésük nehezen érthető és védhető”.

Ezúton kívánok Orbán Viktornak jobb és logikusabban gondolkodó kabinetvezetőket.

Márványi György

újságíró

Ajánlom Tóth Gy. úrnak, hogy nyissa fel Szerb Antal magyar irodalomtörténetének utolsó fejezetét. Azt olvashatja benne a korai Horthy korról: „Sokan voltak olyanok is, akik előző nap még az Internacionálét dúdolták, és most könnyek között fújták felváltva a Himnuszt és az Erger-Bergert.” Régi kiadást keressen, mert az 1945 utáni kiadásokból ezt a fejezetet elhagyták.

Dr. Bán Ervin

tanár, Budapest

Tóth Gy. László azzal állít elő, hogy „a posztkommunista-szocialista és a liberális médiumokban” egyre gyakrabban volt kommunisták kommunizálásnak

harsányan. Mi tagadás, egynémely kormányoldali antikommunista kirohanás vezéralakja valóban az egykori kommunista hatalom kiszolgálója volt, és ha a sajtó őket idézi, akkor valóban egykori kommunisták kommunizálását közli.

Talán nem értenék félre őt, ha Tóth Gy. konkrétan megmondaná, mely kommunizáló exkommunista személyekre és orgánumokra gondol. Ha a titkárságvezető úr az utóbbi időben csak egy kicsit is figyelt volna a saját háza táján történetekre, akkor eszébe juthatott volna a mondat: bagoly mondja verébnek, nagyfejű.

Legutóbb Torgyán József (segítek: FKGP-elnök) próbálta meg kiütni a miniszteri bársonyszékből Boros Imrét, egykori pártfunkciójára hivatkozva. Ha kiderülne, hogy Torgyán doktor a volt kommunista kommunizáló, akkor jelentősen bővülnének a róla szóló ismereteink, mert eddig „csak” kommunista vérbíró segédjeként ismertük őt.

Abban persze igaza van a szerzőnek, hogy a volt MSZMP-be sokan karrierizmusból léptek be, de ez így van a mai pártoknál is. Amikor például Orbánék meglibentették Demeter Ervin MDF-es államtitkár előtt azt a lehetőséget, hogy betöltheti a Fidesznek járó miniszteri posztot, azonnal rájött, hogy a Fidesz áll öhozá legközelebb, és ekkor nem ellenzéki, hanem kormánypárti politikus nevezték őt (is) „megélhetési politikusnak”. Orbánék az MDF-kormány regnálása idején a legarcosabb liberális arcukat mutatták, s azokat támadták legélesebben, azokkal azóta azonosultak. Ezt nevezhetnénk megélhetési pártpolitikának.

Dr. Szanyi Tibor

országgyűlési képviselő, MSZP

Tóth Gy. László szakmai előéletét nem ismerem, de azt látom, hogy kevésbé tájékozott az általa fölvetett kérdésekben, s így „normaalkotó” törekvése félrevezető.

Sok-sok éven át egyazon kutatóintézetben, az MSZMP Központi Bizottságának Társadalomtudományi Intézetében együtt dolgoztam – többek között – Stumpf Istvánnal, Kolosi Tamással és Gidai Erzsébettel. Többé-kevésbé hasonló munkakörben tevékenykedtünk. Munkáltatónk a Központi Bizottság volt, azaz mindnyájan kutatói munkakörben foglalkoztatott pártalkalmazottak voltunk, tanulmányokat, előterjesztéseket készítettünk az állampárt Központi Bizottsága számára, vagyis felelős döntés-előkészítő tevékenységet folytattunk.

Csak konkrét szakmai elemzéssel dönthető el, hogy akkori anyagaink milyen minőséget képviselnek, milyen érdekeket szolgáltak, segítettek-e vagy sem a magyar társadalom előrehaladását, ki mikor jutott el (vagy sem) a pártállami rendszer érdemi kritikájához.

Jól ismertük egymás munkásságát, és a sokéves közös intézeti tevékenység emléke elevenen él bennem. De eszembe sem jutott bárki múltbéli politikai, ideológiai, tudományos szerepvállalását politikai célra felhasználni a rendszerváltás után. Pedig volt köztük pártvezetőségi tag is, aki az én ízlésem szerint kissé balos volt...

Az is igaz viszont, hogy a nevezettek is alkalmazó intézet akkoriban számos olyan személyiséget is bevont a kutatómunkába, akik nyíltan hangoztatták, hogy nem marxisták. Az intézetben elfogadott volt, hogy a kutatómunkában különböző szakmai területek igencsak eltérő szemléletű képviselői vesznek részt. A mai parlamentben képviselt valamennyi pártnak vannak olyan ismert, prominens tagjai, akik valamilyen módon – főállású vagy megbízott szakértőként – közreműködtek a Társadalomtudományi Intézetben végzett döntés-előkészítő munkában.

Tóth Gy. Lászlónak tehát, aki ma komoly hatáskörrel rendelkező közhivatalnok, a következőket javasolom: jobb, ha nem bonyolódik bele ebbe a kérdéskörbe kellő tényismeret nélkül, mert az keményen visszaüthet.

Kerekes György

a történelemtudomány kandidátusa

Tóth Gy. László szerintem téved, amikor erkölcsi tekintetben különbséget tesz a

hajtani párttagok között. Szerinte más megítélés alá esnek azok, akik hivatásuk vagy foglalkozásuk gyakorlása mellett voltak az állampárt tagjai, mint azok, akik a különböző kommunista szervezetek fizetett alkalmazottai, a pártmunkatúra tagjai és mindenfajta pártállami szervezet apparátusának a tagjai voltak.

Az apparátus és az élet egyéb területei között rendszeres volt az átjárás. Kitűnő gazdasági, műszaki és kulturális szakembereket szippantott be a pártapparátus, és onnan gyakran kerültek ki, olykor kisebb, olykor magasabb hivatali, vállalati, intézményi pozícióba dolgozók. Ezek között ugyanúgy akadtak kitűnő képességűek, mint gyengék, ahogy az az élet más területén is tapasztalható. Mivel az országban a hatalmat a mindenható párt gyakorolta, aki munkáját rendesen végezte, akkor is a hatalmat szolgálta, ha nem volt párttag. Sokan voltak vezető, bizalmi pozícióban a pártönkivüliek között is. Még későbbi miniszterelnök is akadt közöttük.

Ideje annak, hogy megszűnjék az egymásra való mutogatás: te párttag voltál, ő is az volt stb. Gondoljunk arra, hogy a francia forradalom kitörése, 1789 és Napóleon bukása, 1815 között csak huszonhat év telt el, utána a Bourbon-restauráció következett. A restaurált királyságban a forradalmi, a direktóriumi, a császári rendszerek alatt felhőt, kinevelődött kormánytisztviselők, katonatisztek – közöttük Napóleon nem is egy marsallja – megtalálták a helyüket. Magyarországon a fordulat éve, 1948 és az első szabad választás, 1990 között negyvenegy év telt el – két emberöltő.

Dr. Del Medico Imre

Budapest

Egész tudatos életemben marxista voltam és vagyok – ha úgy tetszik kommunista. Huszonkét éves koromban egy viharos taggyűlésen utasították el tagfelvételi kérelmemet az MSZMP-be, ezért csak jó tízvalahány évvel később, 1986-ban lettem meggyőződésből és nem kényszerből, vagy karrierizmusból tagkönyves „kommunista”, hogy azután három és fél év után „kilépjen belőlem” a párt.

Igen, agítáltam (törvényes keretek között ezt teszem ma is), sőt marxista politikai gazdaságtant oktattam, de nem ártottam senkinek, sőt többször szinte fejfel a falnak rohanva védtem barátaimat, kollégáimat, tanítványaimat. Nem spiclikedtem és nem árultam a hazát.

Mindezen rágalmakat és gyalázkodásokat, amikkel Tóth Gy. úr illetett, kikérem magamnak. Általánosításai nemcsak a „mezei” párttagokat nem illetheti (akiket álszent módon félig-meddig kivont antikommunista kirohanásainak hatóköréből), hanem a mindennapi munkában helytálló, sokat dolgozó, hatalmunkkal soha vissza nem élő hivatásos pártmunkásokat sem, akik ha nem is voltak többségben, de szép számmal akadtak.

Dr. Nagy András

egy pártönkivüli marxista, Budapest

Korábban a jeles szerző elítélte mindazokat, akik 1989 előtt az MSZMP tagjai voltak: végül is – írta – tudták, milyen múlttal bír pártba lépnek be.

Most már más a helyzet. Jó komcsi az, aki különböző karrierelőnyök kedvéért belépett „a pártba”, és kiszolgált a vezetés direktíváit anélkül, hogy egy pillanatra is hitt volna a párt eszméiben, majd valamikor a '90-es években átszaladt a Fideszbe. Ez nem lehetett nehéz, hiszen csak egy „elvük” volt: a tekintélyuralom kiszolgálása.

Amíg Tóth Gy. László a fizetett pártapparátus tagjait ítéli el, addig bizonyos pontig igaza van. A fizetett pártapparátus tagjai hasznos munkát csakugyan nem végeztek, de Nagy Imre országában a „reformkommunistákat” szidalmazni – nos, ez valóban antikrisztusi magatartás. A magam részéről Donáth Ferencet, Vásárhelyi Miklóst, Eörsi Istvánt, Litván Györgyöt, Hegedűs B. Andrászt nem „mellébeszélőként és fantasztaként”, hanem kiváló emberekként ismertem, illetve ismerem.

Szalai Pál

Budapest

